

FINNO TUTUKSI

Runo- ja näytelmäesitys Riimin kirkkosalissa 24.5.2025 kello 16.00

Työryhmä:

Esityksen sovitus ja ohjaus:

Virret

Näytelmäkohtaukset:

Päätösteksti

Musiikki:

Tanssi:

Koreografia:

Äänet:

Äänitekniikka:

Puvustus ym.

Laulut ja virret:

Laulaja kuulijakunnasta

Virsimonologit nykyihmisten tulkintoina:

Jacobus Finno:

Margaretha Mylläri, Jacobuksen vaimo:

Agnes Finno, edellisten tytär:

Hans Plagman, Agnesin aviomies:

Mikael Agricolan henki:

Pappi Andreas:

Pappi Martinus:

Kirkkoherra nykyajassa

Finnon kielen asiantuntija:

Harri Helin

Jacobus Finno

Finnon virsikirjan esipuheesta ja

Irmeli Helinin näytelmästä:

Jaakko Finno - suomalainen suurmies

Timo Leinonen

Kaarina Peltonen ja Tero Niemi

Tanssiryhmä Kuutar: Minna Ijäs,

Katja Kauttu, Anna Lähderinne

ja Mercia Manfrinato

Katja Kauttu

Markus Rusanen

Tero Niemi

Työryhmä

Kaarina Peltonen, Katja Kauttu,

Eeva Saarinen ja Raija Tiainen

Ekaterina Marjamäki ja

Lumina Marjamäki

Marita Kantola, Timo Leinonen, ja

Reijo Seppälä

Jani Saarinen

Eeva Saarinen

Raija Tiainen

Hannu Tiainen

Reijo Seppälä

Harri Helin

Reijo Seppälä

Jani Saarinen

Professori emerita Kaisa Häkkinen

Virsimonologit:

- Kymmenen Jumalan käskyt
- Ensimmäinen psalmi. Beatus vir qui non abiit
- Se 15. psalmi. Domine quis habitabit
- Se 130. psalmi. Deus profundis. Säkeistöt 1–3
- Se 130. psalmi. Deus profundis. Säkeistöt 4–5
- Se 103. psalmi. Benedic anima mea Domino. Säkeistöt 1–2
- Lucae 15. (= Tuhlaajapoika)

Finnon elämä ja työ

- Kohtauksia Irmeli Helinin näytelmästä: Jaakko Finno - suomalainen suurmies ja Finnon virsikirjan esipuheesta.

Epilogi

- Finnon terveiset nykyihmiselle

Jacobus Finno

Jacobus Finno (noin 1540–1588) loi ensimmäisen suomenkielisen virsikirjan. Samalla hän toi suomenkieliseen runouteen loppusoinnut eli riimit sekä täydensi Mikael Agricolan työtä kirjallisen suomen kielen luomisessa. Agricolan käänsi kirjallisuutta, jota tarvittiin seurakuntien suomenkielisissä kirkonmenoissa ja kansan lukemaan oppimisessa. Finnon työn kohteena oli taas ennen kaikkea virsirunous. Ensimmäinen suomenkielinen virsikirja julkaistiin 1583. Finno oli sen laatinut. Virsiä oli kaikkiaan 101, joista valtaosa oli käännösvirsiä. Vanhoja suomenkielisäkin virsiäkin toki oli.

Finno osoittautui syvälliseksi ja vaikuttavaksi runoilijaksi. Hän uskoi virsien voimaan vaikuttaa ihmisten mieliin. Hän koki elämäntehtäväkseen Raamatun oppien avaaminen suomenkielisillä virsirunoilla. Virsikirjansa esipuheessaan hän kirjoittaa Jumalan tahtoneen jo alusta lähtien, että kristillisessä seurakunnassa vallitsisi suloinen ja iloinen veisuun taito. Parhaat kappaleet kristillisestä opista tulisi ilmaista kaunein virsin soveliain sanoin. Näin ihmiset saataisiin vähä vähältä iloisesti Jumalan tuntoon, pelkoon, uskoon rakkauteen, rukouksiin ja Jumalalle otollisiin töihin.

Esityksemme kunnioittaa näitä Finnon ajattelun lähtökohtia. Hänen virsikirjansa laajasta esipuheesta esitämme osia, jotka valaisevat hänen ajattelumaailmaansa ja sitoutumistaan tavoitteelliseen työhönsä: Kuvaamme myös sitä, miten hänen ja hänen vaimonsa Margaretha Myllärin yhteisten ponnistelujen tuloksena syntyi virsikirja kaikki vaikeudet voittaen.

Olemme päässeet esittämään tarinaamme Jacobus Finnosta Maarian seurakunnassa, jonka kirkkoherrana Finno toimi virsikirjan julkaisun aikana. Tämä antaa esityksellemme erityistä merkitystä.

Katsojille

Hyvä katsojat, pääsette näytelmässämme seuraamaan ensimmäisen suomalaisen virsikirja matkaa ajatuksesta painettuun kirjaan tavallinen kansalaisen yrittäessä samaan aikaan selvitä latinan ja muiden vieraiden kielten myllerryksessä. Suomenkielisen virsikirjan avulla hänelle viimein avautui virsien sanoma ymmärrettävästi, vielä hänen omalla kielellään.

Ehkä virsien kautta ihmiset saivat myös lohdun. Sitä toivomme näytelmämme tarjoavan myös nykyihmiselle Timo Leinosen laatiman Finnon maailmaa kuvaavan ajatelman sanoin:

*Vaikka tietomme määrä
kasvaisi vuorien korkeuksiin,
tunteemme kaipaisivat
lohdutusta ja sopusointua
itsemme ja maailman
puutteiden ja ristiriitojen
aallokoissa.*

Kiitos läsnäolostanne. Toivomme, että viihdytte esityksessämme!

Finno-työryhmän puolesta:
Timo Leinonen
Kotiseutuyhdistys
Halinen Räntämäki ry

Hanketta ovat tukeneet:
Tuottajayhteisö:
Yhteistyökumppaneita:

Pyhän Henrikin säätiö, Turun Teatterisäätiö sr
Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry
Maarian seurakunta, Mikael Teatteri, Turun
Lausuntakerho ry ja Linnasmäen opisto.